

Băieții

– Dacă mă tatuez pe tot corpul? ai zis, fără să-ți fi terminat măcar supa din farfurie.

Mamei și mie ni s-au întâlnit privirile șocate undeva deasupra coșului de pâine din mijlocul mesei, apoi au alunecat instinctiv spre fața crispată a lui Tata. Subiectul tatuajului era tabu la noi acasă. Numai golani se puteau gândi la așa ceva. Îl urmăream pe Tata cum căuta în liniște nume ale prietenilor noștri în lista lui mentală, spre a-l identifica pe acela care s-ar fi putut face vinovat de inocularea acestei idei scandaloase, de răzvrătit, în mintea ta. Aproape întotdeauna găsea responsabilul în afara familiei și îi imputa lucrurile pe care le făceau și cu care el nu era de acord. I se vedea pe față cum gândea că noi doi, puii lui dragi, n-am putea fi capabili de asemenea gânduri nedemne. Noi doi? Niciodată. Întotdeauna alții!

Mama, ca apăsată pe un buton imaginar, a scos un râs fals și i-a tras lui Tata cu ochiul.

– De ce ai vrea să faci asta? te-a întrebat apoi pe tine, de parcă era cel mai normal subiect de discuție din lume la masa de amiază din sfânta Duminică.

– Așa. Să fiu negru.

– Cum adică?

Mama a crezut că nu auzise corect.

– Adică, ai pufnit cu un zâmbet de cercetaș, mi s-ar potrivi mai bine.

– Să fii negru?

– Da. Așa simt. Nu știu ce s-a întâmplat la nașterea mea, dar cred că era mai potrivit să mă fi născut negru. Poate am și fost, dar m-au schimbat moașele alea. Eu cred că de fapt chiar sunt. Și poate chiar mă tatuez. Așa, fără modele, numai culoare mată. Într-o zi un braț, apoi celălalt, apoi un picior...

– Dar de ce nu începi cu fața? a șuiert Tata printre buze. Așa măcar ți-o asumi de la început! După care îți pui și cercei în limbă și ești gata!

– Ei hai, lasă că numai glumește, a încercat Mama să îndulcească situația, ca un arbitru minunat ce era. De data asta îți făcuse ție cu ochiul.

– Ba să nu glumească, a continuat Tata ridicându-se de la masă în același timp în care își ridica și vocea. Tatuati-vă peste tot. Da' peste tot! Un loc să nu mai găsiți liber! Și puneți-vă belciuge ca vitele. Și tu și ea!

A aruncat cu o mână înspre mine fără să mă privească. Căutam privirea Mamei care, profitând că Tăticu se uita pe fereastră, și-a umflat obrazii și și-a ridicat sprâncenele ducându-și mâna la gură, ca și cum stătea să explodeze de amuzament. Încerca să contrabalanseze accesul de furie al lui Tata, iar pe mine antagonismul acesta mă făcea să am sentimente confuze. Nu știam dacă să mă simt certată, apropo de nervii lui Tata, sau să mă relaxez și să râd de toate astea, care cel mai probabil erau menite să fie o glumă. Până când Tăticu, fără să ne privească, ne hărăzea de la fereastră decadentele ce vor urma în viețile noastre, de altfel prolifică, i-ai zâmbit Mamei și ai mimat din buze conturul vorbelor următoare:

– *Nu am glumit!...*

Mama te-a lovit peste umăr și și-a ridicat arătătorul, mișcându-l înspre fața ta a atenționare. Era cel mai serios avertisment care putea veni din partea Mamei.

Nervii lui Tata nu țineau mult. Erau colorați și explozivi, dar inofensivi. Totuși, în acea după-amiază când te-a îmbrățișat pe peron înainte să pleci înapoi la Cluj, ți-a zis să ai grijă. Amândoi știați la ce se referă... Mama, în schimb, când te-a îmbrățișat, scăpăra de drag și, chiar dacă ți-a șoptit același lucru, cuvintele ei aveau un alt fel de încărcare. După ce te-ai suit în tren și acesta s-a pus în mișcare, te-ai mai uitat o dată la Mama și, râzând cu gura până la urechi, i-ai mimat din nou cuvintele pe care i le spuseseși la masă. Ochii Mamei s-au mărit și ai mai văzut doar cum își ridică brațul spre a te avertiza din nou cu degetul arătător, dar personalul de ora 17:00 prinsese deja viteză, iar degetul ei se ridicase doar în imaginația ta.

Trebuia să fi fost născut negru. Nu te putea convinge nimeni de contrariu. Ți se părea că ai fi fost mai frumos dacă n-ai fi făcut parte din rasa albă și că asta te-ar fi făcut un baschetbalist și mai bun decât erai. Umblai prin casă făcându-ți buzele groase sub presiunea aerului prins în gâtul vreunei sticle de Tedi și vorbeai cu accent de Bronx. Când treceai pe lângă mine prin casă îmi spuneai „respect, ma nigga” bătându-te cu pumnul în dreptul inimii și puneai foarte des adjectivul „fucking” la substantive. Altădată veneai la mine în cameră și, fără să te întrebe cineva ceva, îmi dădeai replici din filme. Cel mai des veneai cu aceea a lui Wesley Snipes din *White Men Can't Jump*, „Albii nu știu să sară”:

– Can you count to ten, Billy? Say after me: one, two, three...
Bling, bling, the money and the fame!

Combinai replica din film cu un refren al lui Snoop Dogg, iar mâinile ți se mișcau după cum vedeai în videoclipurile hip-hop, dându-ți avânt la libera exprimare. Îți legai mereu capul cu un batic negru după modelul prea-tatuatului Allen Iverson de la *76ers* și făceai planuri și strategii pentru revederea cu copilașii tăi de la baschet, cu care urma să ai prima competiție.

Când am intrat în sală, erau toți înșirați pe băncuța tehnică. Unde încăpeau trei juniori, echipa de începători încăpea în totalitate.

Stăteau ca mărgelele. Dacă tu erai negru, atunci ei erau cei zece negri mititei care își doreau să fie ca tine.

Era meci mare. La prima vedere, mingea parcă avea cap, mâini și picioare. O clipă mai târziu îți dădeai seama că ea, de fapt, ascundea mai bine de jumătate din trupul unui elev de-al tău. Erau cei mai mici baschetbaliști pe care i-am văzut vreodată. Dar nu erau mai puțin înfocați. Le dădeai indicații în febra jocului și era așa o energie în jurul tău de parcă acolo se năștea din nou și din nou, la fiecare *time-out*, iubirea adevărată pentru sport. Nu pentru sport, pentru baschet! Veneau ca potârnicșile la semințe în jurul tău, cu privirile fixate în ochii tăi sau pe tăblița albă cu urme de carioca. Se uitau urât. Acele fețișoare drăgălașe care cu câteva ore în urmă îl învățaseră pe „b” mic de mână acum erau neînfricații de la Dinamic.

– Nu ne luăm ochii de pe minge. Înainte să pasăm ne uităm la minimum doi coechipieri. Nu jucăm singuri. Suntem o echipă! Suntem unul! La cine e mingea?

– La mine!

– Cui o dai?

– Mă uit la doi oameni întâi.

– Am primit mingea. Ce fac?

– Mă uit la doi oameni sau, dacă pot, arunc.

– Bravo. Așa facem! Ne-am înțeles?

– DA!

– Mergem să luptăm?

– DA!

– Dormim de amiază?

– DA!

– Mâncăm cărnița din supică?

– DAAAA!

– Cine suntem noi?

– DINAMIC!

Îi aplaudai și îi trimiteai din nou în teren cu o palmă la fund, dată de drag, dar cât se poate de bărbătește! Apoi te întorceai la mine și

îmi arătai brațul ridicat, descriind un unghi de 90 de grade cu bicepsul înfioat. În hărmălaia din sala de sport îți deslușeam pe buze: „Uite câtă putere au în ei”. O aveau într-adevăr, doar că trebuia să le aprindă cineva lumina în mansardă să o și găsească. Vezi, de-asta te-am admirat mereu. Pentru că te angajai să îi iubești cu totul pe mititeii aceia și erai în stare să faci totul pentru ca mintea lor să rămână clară, pasiunea jocului să le curgă prin vene și în carnetul de elev să-și colecționeze note bune.

Cu juniorii era altă poveste. Una mai dură. Pe ei nu-i motivai să mănânce cărnita din supă și să doarmă de amiază. La ei erau interzise țigările, alcoolul și mediile mai mici de 8. Am prins un moment când vorbeai la telefon cu unul dintre elevii tăi proaspăt aterizat pe planeta necunoscută a adolescenței. Am dedus că era mâhnit din cauza limbii engleze și a materiei numită biologie și că nu putea spera să aibă note mai mari de 5 sau 6. Te-am auzit spunându-i amuzat că așa ceva nu există. Că există doar efortul susținut și că e de ajuns să își dorească să înțeleagă ca asta să devină realitate. Că nu contează dacă lui îi va lua mai mult timp decât celorlalți colegi. Că timpul acela e important și că-i va reuși. Să se gândească la toate lucrurile pe care le poate descoperi și că orice informație acumulată îi poate salva la un moment dat viața. Nu se știe cum. Cum că fără limba engleză nu se poate trăi în ziua de azi și că își va mulțumi sieși când va primi un salariu mai mare doar pentru că are studii terminate și atâtea abilități. Să se gândească la faptul că nu învață pentru un profesor, ci pentru sine și că cu fiecare minut petrecut cu creionul în mână desenând nuclee, citoplasme și aparate Golgi devine o persoană mai disciplinată, mai instruită, implicit mai bună. Dar, altfel, cu media 6 nu va putea veni la baschet, iar chestia asta nu era subiect de negociere. Dacă își dorea să fie sportiv, va fi unul instruit alături de tine. Dacă nu, putea să fie orice își dorea el, dar în afara clubului. Să se gândească la asta atunci când mai fuge de la ore...

Aproape că mă rușinam eu din bucătărie auzindu-te și îmi venea să merg să iau cartea de biologie să îmi amintesc ce Dumnezeu face

aparatul Golgi în celulele mele! Energia ta contagioasă mă făcea să mă ridic să mă apuc de lucruri în care cred, fără să le mai amân. Sunt sigură că asta le transmiteai și băieților și mult mai multe lucruri pe care eu nu le știu. La cât de mult vorbeai cu ei, nu-i exclus să-i fi salvat de la droguri și alcool, poate chiar și de la suicid pe unii. Nu știu câți dintre ei aveau acel foc interior pentru sport (nu pentru sport, pentru baschet!), dar v-am văzut împreună cum ardeți ca o vâlvătaie ce cuprindea toată sala, cu rezerve și cu tribună cu tot. *You had the game in you*, cum se zice în NBA. Aveți jocul în voi. De fapt, cred că trăind în aceeași casă cu tine am ajuns și eu să am un pic de joc în mine.

Filmele deocheate la care ne uitam după ce adormeau ai noștri s-au schimbat foarte repede în transmisiunile directe ale EURO-SPORT din NBA. Așa i-am cunoscut, mult după miezul nopții, pe Kobe Bryant, Allen Iverson, pe Shaq O'Neal, Dennis Rodman, Carl Malone, pe Scottie Pippen, Magic Johnson și pe legenda numită Air Jordan. Îi știam după culorile și numerele de pe tricou, după mers, după privire. Cu cât erau mai concentrați, cu atât își pironneau ochii mai adânc în puncte fixe de pe teren. Cu cât aveau ei ochii mai pironiți, cu atât mai acut îți pompa inima și te inundau valuri de adrenalină. Când ai devenit antrenor, vorbeai mult despre Coach Jackson de la Bulls, care cred că te-a inspirat într-un mod ireversibil.

Într-o vară, după ce te-ai bronzat pe Banța de 1 Mai, erai cu câteva nuanțe mai aproape de culoarea pielii pe care o preferai celei albe și te mândreai cu asta umblând prin casă la bustul gol și pe afară cu un tricou căruia îi tăiașezi mânecile, așa cum se întâmpla cu multe tricouri de-ale tale. Ți-ai făcut un maiou dintr-o culoare care să contrasteze cu pielea ta bronzată și ți-ai scris pe spate „Air Țiganu”, după ce careva te apostrofase că ești prea negru. „Nu există prea negru! Există prea alb!”, ai răspuns cât se poate de serios și cu o oarecare superioritate.

Îți amintești când ai mers să faci selecție la o școală din Mărăști și rămăseseseși fără fluturași promoționali pe care să-i împarți copiilor?

Unul dintre prietenii tăi s-a oferit să îți printeze câțiva și să ți-i aducă în acea zi la școală. L-ai rugat să scrie și sloganul clubului Dinamic ca antet pe fluturaș.

În acea seară mi-ai povestit cum ați împărțit bucățelele de hârtie la vreo patru sau cinci școli diferite, cu elevi entuziaști, dintre care crezi că niciunul nu va veni la baschet. Am întreat de unde ești așa de sigur și mi-ai răspuns, mai mult râzând, cum prietenul tău schimbase din neatenție un cuvânt din slogan, care cu siguranță va face mulți părinți să se uite ciudat la copiii lor, mai ales la fete, care aduceau un asemenea fluturaș în casă...

– Dar ce-a schimbat?

– Cuvântul „campionii” cu „copiii”...

Mi-a trebuit un minut ca să înțeleg cât de tare o dăduseși în bară. În seara aceea cred că puțini copii au înțeles de ce au fost trimiși la culcare după ce și-au văzut fluturașul de la baschet mototolit și aruncat la gunoi, fără să mai aibă voie să vorbească despre asta sau te mai vadă pe tine vreodată... Cred că mai am pe undeva o hârtiuță de atunci pe care scrie, în loc de „campionii...”: „COPIII NU SE NASC, EI SE FORMEAZĂ! Te aștept la Clubul de baschet DINAMIC...”

Ai așteptat...